ПРОДУКТИВНА ЕКОНОМІЧНА ПОМІЧ ЗАКОРДОННОГО ПРОЛЕТАРІЯТУ РАДЯНСЬКИМ РЕПУБЛИКАМ

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістий".)

Закордонний пролетаріят без огляду на свою партійну приналежність добре розуміє вагу істнованя Радянських Републик для міжнародного робітничого руху. Про се вказує факт, що й жовтий Амстердамський Інтернаціонал зорганізував поважну поміч для голодних в Радянських Републиках. Про се вказують і голоси членів II. Інтернаціоналу в ріжних парляментах, в яких вони виступають проти інтервенції своїх урядів проти Р.С.Ф.С.Р. і домагають ся її визнаня. Безперечно міжнародний пролетаріят виявляв свою солідарність нераз вже від часу істнованя Радянських Републик, він здобув собі теж велику заслугу своєю підпомогою голодуючим Р.С.Ф.С.Р. Всеж таки зараз він має можність і обовязок брати безпосередну участь в боротьбі, котру веде міжнародний капітал проти Р.С.Ф.С.Р., сего одинокого заборола соціялізму на світі, очевидно по стороні сеї послідної і тим самим направляти сей гріх, котрий він поповнив через свою пасивність підчас великої руської і української революції. Задля сеї пасивности пролетарські републики є при мушені поробити концесії капіталови, задля неї теж капітал і дальше змагаєть ся хоч "мирними шляхами" поконати пролетарські републики і перешкаджає їхній економічній відбудові. Тому то пролетаріят на Заході мусить своєю економічною силою спомагати пролетарські републики в їхній боротьбі проти капіталізму. Пролетаріят на заході має безперечно певну економічну силу, хотяй тепер засоби продукції є еще в руках його противників, капіталістів. Пролетаріят мусить свої політичні акції в користь Р.С.Ф.С.Р. попирати економічними акціями.

Промисловости в Радянських Републиках не хватає кваліфікованих робітників. На заході є їх досить. Західні робітники можуть в Радянських Републиках застосувати західні методи праці і призвичаїти до них тамошних робітників. Таким робом вони можуть відбудувати неодну фабрику, неодин завод, без помочи заграничного капіталу і спинити розширене капіталістичного впливу. От в тім виявляєть ся продуктивна економічна поміч пролетаріяту.

Як вже відомо велике число американських робітників виїхало в Уральщину з власними машинами і власними харчами, і там вони при помочи американських інжинерів відновляють гірничу промисловість. Група швайцарських робітників, заосмотрена в матеріяли і всякого рода засоби до праці виїхала в Москву, де вона відновлює доми. Робітники з Зальцбургу засновали кооперативу в Р.С.Ф.С.Р.

Комітет "Робітничої Помочи Голодним в Р.С.Ф.С.Р." приступив теж в послідних часах до переведеня продуктивної економічної помочи. Передовсім він заосмотрює голодуюче населене в машини, матеріяли і т. п. і дає їм можність самим подбати про своє прохарчоване та запобігти такій катастрофі, як послідна. В Казані, Челябінську і др. місцевостях "Р.П.Г." переняла сільські господарства, забезпечила там прохарчоване робітників і дітий, доставляла рільничі знаряди, модерні машини, моторові плуги і вислала там вишколених закордонних робітників, котрі виучать тамошних робітників, як підвисшити видатність землі В Царицині "Р.П.Г." забезпечила прохарчоване 20.000 рибаків, доставила їм всякі знаряди до ловлі риб і відновила в сей спосіб ту важну галузь продукції засобів до житя. В Нижному Новгороді переняла "Р. П. Г." фабрику мішків і підвисшила її продукцію в десятеро, в Петрограді фабрику металевих виробів, фабрику мила, майстерню для ремонту автомобілів, в Казані "Р.П. Г." зорганізувала вируб лісів, відновила домашну промисловість, заосмотрила школи в учебники, в Оренбурзі вона прохарчовує робітників в пятьох фабриках шкір, в Москві вона заснувала при помочи німецьких шевців фабрику обуви, котра виробляє денно около 1.000 пар черевиків. Рівнож висортовує "Р.П.Г." старе зелізо, якого в Р.С.Ф.С. Р. і У.С.Р.Р. є много і доставляє його фабрикам. Як бачимо початок зовсім не малий, а наслідки сеї праці вже замічаєть ся. Бо "Р.П.Г." не працює для приватного зиску або спекуляції, і тому вона впливає теж на знижене цін.

Між робітниками знаходять ся деякі, що порівнують ту продуктивну економічну поміч з соціяльно-пацифістичними течіями давнійших часів. Вони передовсім переочать сю обставину, що утопісти хотіли свої ідеї перевести без ніякої політичної боротьби в межах капіталістичної суспільности. Ми маємо пролетарську державу, в якій влада знаходить ся в руках пролетаріяту. Отся влада еще не така сильна, щоби вона могла повалити капіталізм на цілому світі. Тому ми попираємо ту владу проти наступів капіталу, боронимо позицію міжнародного пролетаріяту, тобто ми в дальшій революційній боротьбі вибрали поміч в відбудові Радянських Републик. Одною з форм нашої боротьби, клясова боротьба.

Ми вияснили тут суть і значінє продуктивної помочи, котру дає Радянським Републикам міжнародний пролетаріят. В тій помочи і наші товариші в Канаді брали і беруть визначну участь. Слід еще близше представити, яка поміч потрібна У.С.Р.Р. Про се однак напишемо в окремій статі.

Р. Васильченко.

Берлін, жовтень 1922 р.

СВІТ НА ВІСТРЮ МЕЧА.

Питанє про Дарданелі і взагалі долю Близького Сходу, де переплели ся найістотнійші інтереси стільки держав і груп капіталу, стало в центрі уваги цілого світа, бо справа йде не про що инше як про нову світову різанину.

Закордонні ґазети і радіо переповнені найпротилежнійшими одне другому повідомленями. "Офіціяльні кола" всіх держав чимдужше запевняють одні других в своїй миролюбности.

Але коли дипльомати запевняють в миролюбности — фабрики військового знаряда найгорячковійше працюють і ґенерали найбільше муштрують вояків, готуючись до бою. Така вже істота відношень капіталістичних держав.

Знаючи се і зважаючи на обставини, ми сміливо можемо констатувати наближене того моменту, коли обірветь ся якась волосинка, яка ще тримає капіталістичний світ в стані будь якого, але мира, — й загремить зброя.

Рішучість намірів Кемаля Паші що до повороту Туреччині Царгороду й Тракії — з одного боку а з другого — не менша рішучість анґлійського імперіялізму силою збройною боронити ключ до своїх азійських позицій — гегемонію в Дарданелях — є вістрєм меча, що може перетяти волосинку, котра тримає ще мир.

Характерно, що рівновага на Близькому Сході, порушена перемогами Туреччини і погрозами Анґлії — приводить до цілковитого перегруповання сил в Европі подібного тому, яке ми бачили перед попереднім великими війнами. Італія — постійна спільниця Анґлії після Версалю — тримається ворожо до анґлійських плянів і солідаризуєть ся з Францією. Навпаки — Мала Антанта, сей утвір Франції — стає активно на боці Анґлії. Болгарія і навіть гортівська Угорщина — з очевидною прихильністю ставлять ся до Туреччини, що в свою чергу звязана угодами й єдністю низки завдань із Радрепубликами.

Три головні сили змагають ся між собою за вплив на Дарданельські протоки: анґлійський і французький капітали та революційна Туреччина із своїми спільницями — радрепубликами. Решта держав приєднуєть ся до тої чи иншої групи.

На перемоги Туреччини орієнтують ся ті з них, яких імперіялізм Антанти довів до стану руїни, віддав на поталу дрібним хижакам — бо цілковита перемога революційної Туреччини була би фіксацією краху Версальської угоди з усіма її додатками.

Румунія, Югославія, Греція, що Версальською угодою поширили свої території і свій вплив, щільно вяжуть свої інтереси з обороною позиції Анґлії, бо ся (хоч се і звучить парадоксом!) зараз є найактивнійшою захистницею Версальської угоди в певній її частині.

Італія і офіціяльна Франція ворожо настроєні проти аґресивних намірів Анґлії, бо успіх останних — означав би надмірне зміцнене впливу анґлійського імперіялізму. Але вони не можуть бажати і повного успіху Туреччини, бо він бив би по їхніх власних кольоніяльних інтересах. Крім офіціяльної Франції є ще і Франція неофіціяльна, репрезентована ґрупами капіталістів, опозиційними до сучасного французького курсу. Оскільки можна зрозуміти із часто протилежного змісту радіозвісток, сї ґрупи, заінтересовані в нових концесіях на Близькому Сході — настроєні більш рішучо в бік підтримки Анґори і відсічи анґлійським аґресивним плянам. Коли вони в своїх настроях ідуть навіть до припущеня угоди з радрепубликами й розвалу Антанти — в сей же час офіціяльна Франція плянує конференцію, в склад якої має ввійти Румунія і Югославія і на якій імперіялісти, погодили би ся між собою коштом, розумієть ся, Туреччини, при чому Радянські Републики на конференцію не закликають ся, так ніби-то їх істотні інтереси не зачеплені в питаню про протоки.

Але розрахунок робить ся без хазяїна.

Нерішучість французьких компромісіонерів, що не почувають в колах французького капіталу однодушности — з одного боку, рішучість анґлійського імперіялізму — з другого і активність революційної Туреччини, оперта на моральну підтримку її Радвладою і симпатією всього пригнобленого світа — наближає можливість кровавої сутички, від якої всї дипльоматичні будови полетять як будинок з карт.

Чи знайдуть керовники капіталу якийсь компромісовий вихід перед погрозою нової різанини — покаже близьке майбутнє.

Нам же слід бути готовими до всього. *("Вісти" ВУЦВК.)*

ГАСТРОЛІ ВЕҐРЕВІЛЬСЬКОГО "ДИПЛЬОМАТА" В ГАЛИЧИНІ.

(Кореспонденція з Галичини до "Укр. Роб. Вістий".)

Тулова, пов. Снятин.

До нас загостив з Канади з ріжними повновластями пан Зварич. Всї були раді, що от, мовляв, довідаємо ся богато про житє наших братів за морем і за "наш" славний уряд Петрушевича у Відні, бо він і там "дипльоматував". І щож ми довідали ся, будете цікаві заморські братя знати. Довідали ся, як він "мозольною" працею доробив ся майна, як він щедрою рукою на право і на ліво "підпомагав" українські інституції і товариства, а вже найбільше "щедрим" оказав ся в дарі на Народний Дім в Туловій. Йому передали з Канади збірку на будову Народного Дому в квоті 50 долярів, які він точно і совісно зложив на руки Виділу, тільки — пересічені і кусник відірваний, і тому Жиди дають за них лише половину ціни. Довідались ми і про його побут у Відні. Говорив, що мешкав в д-ра К. Трильовського, кормив його і купив йому вугля на зиму, говорив нам про диктатуру, яка вибере державність як не за десять літ, то за двайцять — або аж за сто літ, але вибере напевно і привитав нас від "Уряду З.У.Н.Р., говорив нам про Чехи і нашу армію на Чехах, брехав про Ірляндію і про цілу Сх. Галичину, як її акції стоять на політичному ринку, вчив всіх, як боротись за волю України — в Каліфорнії і Алясці, де він собі трохи золота придбав таки в чесний спосіб. Говорив нам, як то він тяжко в Канаді боров ся з большевиками, які то вони дурні і що він через них стратив в якомусь там підприємстві щось 65 тисяч долярів, та він тепер відімстить ся, бо збирає в ріжних петлюрівських бандитів ріжні "документи" на большевиків і так напр. в полк. Івана Порайка, що є тепер в польській службі і в инших.

А вже найбільше показав свою мудрість чи там дурноту рефератом про Канаду уладженим 17. вересня с. р. в Туловій, пов. Снятин. Присутних було трох місцевих селян і 20 дооколичних студентів і студенток. Богато говорив, та про житє наших заморських братів не сказав ні слова. Говорив, що наші мужики є дурні, несвідомі (хоч кров проти Ляхів проливали свідомо!), неповоротні, не вміють в товаристві поводити ся, що крім плодженя ся нічого путнього не роблять і ще як там не називав той пахолок панський нашого селянина і робітника. Говорив і про Гуцулів, що вони килаві, здеморалізовані, дурні (а хто і за що сидить в панських ляцьких тюрмах в Коломиї, то се його не обходило) і чого ті бідні Гуцули, мимо того, що голодні і холодні, не випили від сього дурного галапаса. Дісталось і студентам, бож, говорив, чого ходите за панібрат з мужиками, а не ідете будувати Україну.

Дивував ся дуже, що так невдячно і некультурно ставлять ся до нього краяни як найсвідомійшого і найкомпетентнійшого чинника між американськими Українцями. Богато-б ще можна писати про його теревені, які він ту плів, та шкода паперу. Дивує нас тільки, що його вислала сюда як делеґата ліберальна партія в Канаді для розгляненя нашого положеня і тому звертаємось до Вас, Товариші, з просьбою, скажіть нам, чи та партія вислала делеґата наймудрійшого чи найдурнійшого з поміж себе. Зазначимо при сім, що поїздки таких типів і їхні теревені не мають жадного впливу на населене, так само, як як не мають впливу там у Вас ріжні аґенти антантського прихвостня Петрушевича в роді Цегельських, Боберських і Назаруків, які їдуть за залотим рином. Тому ганяйте їх буком! Галицький робітник і селянин гартує свою витревалість в боротьбі зі всяким насильством і визиском, а знаючи добре, як пан Зварич "чесно" дійшов до маєтку, пізнав ся відразу на фарбованому лисі.

Тулівський.

Політехніка ім. Артема.

Утворена власними силами робітників донецького басейну політехніка ім. Артема на стільки зросла, що числить тепер 1500 пролетарських студентів і дальшого напливу їх не в силі помістити. Супроти сего народний комісаріят освіти визначив 1,600.000 карбованців у золоті на закупно в Німеччині наукових книжок, фізичних і хемічних приладів.

РОБІТНИКИ СПІШАТЬ НА ПОМІЧ "У. Р. ВІСТЯМ"

Тімінс, Онт.

Посилаю на пресовий фонд "У.Р.В." $10.00 як добровільний податок, який я наложив самий на себе кождого місяця сего року.

Т. Гах.

Ґрейт Фолс, Ман.

Посилаю знова $2.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і зобовязую ся складати по $2.00 місячно аж до 1. мая 1923 року.

Хай жиють "Укр. Роб. Вісти"!

О. Яловіца.

Гемтремк, Міш.

Посилаю на пресовий фонд нашої часописі "У.Р.В." $5.00, на передплату $4.00, і за "Г. П." $6.00.

Хай жиє робітнича преса!

Т. Ландій.

Белвю, Алта.

На поклик т. П. Рошка посилаю $5.00 на пресовий фонд а $4.00 на передплату "У.Р.В." і $1.00 як річну вкладку до У. Р. Д. Так само взиваю всіх товаришів в Белвю, що були викликані помочи нашій часописі, щоби не отягались довше, бо поміч потрібна.

І. Порохнюк.

Вейн, Алта.

На поклик т. Павлюка з Дромгелер складаю $5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і $2.00 на пресовий фонд "Голосу Праці".

Так само кличу до всіх свімих робітників: Товариші! Помагаймо своїй робітничій пресі, бо як ми самі не поможемо її, то хто инший поможе?

Г. Дзерик.

Нордеґ, Алта.

На поклик т. В. Тимоша з Дромгелер складаю на пресовий фонд "У.Р.В." $5.00, як викликаних а $2.50 як кари, яку я самий накладаю на себе за те, що я не поспішив скорше з помочю нашій ґазеті. Так само закликаю зложити на сю ціль по $5.00 слідуючих товаришів:

В Вейн, Алта.: М. Мардала.

В Келгари, Алта.: М. Женкевича.

М. Андріящук.

Гардівил, Алта.

На поклик т. Н. Макаренка складаю $1.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і $4.00 на передплату "Укр. Роб. Вістий" і закликаю також зложити по $5.00 слідуючих товаришів:

В Гардівил, Алта.: Т. Брендзана.

В Кобалт, Онт.: Т. Романчука і Н. Романчука.

В Тімінс, Онт.: В. Рукшинського.

В Ошава, Онт.: В. Кашула, І. Олійника, К. Хащевського, С. Кіронду, В. Курила, В. Федорука, І. Василинчука.

М. Бурденюк.

Саскатун, Саск.

На поклик т. Н. Ориджука сповняю свій обовязок. Жалую, що затримав ся аж до сего часу, але на се були причини. Однак я вірю, що підпомога преси ніколи не є пізна. Я кличу всіх товаришів, котрі також може не післали в часі їх покликаня через брак гроший або з других причин, а тепер думають що вже завели ся і чекають аж другий раз їх покличе ся.

Не ждіть, товариші, а сповняйте свій обовязок.

Посилаю $5.00 і закликаю до зложеня по $5.00 товаришів: Сафона Приступу і Гр. Рибака.

В. Горосюк.

Вейн, Алта.

На поклик тт. О. Шидловського і В. Павлюка складаю $5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий". Поіменно не викликаю нікого, а тільки взиваю всіх свідомійших товаришів з сеї місцевости не покликаних ще, як також і тих, що вже покликані, щоби не отягались, а спішили з помочию нашій дорогій часописи "Укр. Роб. Вістям".

Н. Хань.

Смоки Лейк, Алта.

На поклик тов. І. Клибановського складаю $5.00 на пресовий фонд "У.Р.В.", бо вірю, що кождий робітник і бідний фармер повинен не менше дбати про свою часопись як про своє майно чи господарство. Ніякий маєток не має вартости єсли чоловік не має свідомости. А свідомости кождий набирає з книжок і робітничих ґазет. Длятого то й обовязком кождого робітника спомагати свою робітничу літературу і пресу.

Так само закликаю зложити на поміч "Укр. Роб. Вістям" по $5.00 слідуючих товаришів:

В Беліс, Алта.: Михайла Новаковського.

В Вагстао, Алта.: Гео. Веренка.

В Шандро, Алта.: Гео. Осташека.

Іван Бандура.

Ардлей, Алта.

На поклик т. Ю. Никифорука з Дромгелер складаю $5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий" і заразом взиваю зложити таку саму суму на "У.Р.В." слідуючих товаришів:

В Ардлей, Алта.: М. Фарину, В. Карпинюка, Тео. Чепіля.

В Кеш Лейк, Алта.: І. Лєськова, Й. Стельмащука, Т. Тхора, Тео. Шевчука, Д. Габєка, Ст. Лєськова, Ст. Івашкова, Д. Левіцького, Сев. Леськова, М. Іванишина.

В Стрий, Алта. Гн. Федуну, Ом. Ткачука, Н. Ткачука, І. Тхора, В. Яцейка.

Товариші! Всї як один спішіть з помочию. Хай жиють "Укр. Роб. Вісти"!

М. Висоцький.

Вест Форт Виліям, Онт.

На поклик товаришів І. Погоріляа і Ю. Елендюка складаю на пресовий фонд "Українських Робітничих Вістий" $5.00 і закликаю до зложеня такоїж суми слідуючих товаришів:

В Вест Форт, Онт.: С. Галущака і А. Равлюка.

В Форт Виліям, Онт.: І. Рогатинчука і С. Петраша.

В Порт Артур, Онт.: Н. Михайлюка і Г. Горбового.

Товариші! Робітнича часопись являєть ся світлом на дорозі, по якій іде робітництво. Вона освітлює всяку справу з робітничої точки погляду і навчає робітника. Такою часописею для нас укр. робітників в Канаді є "Укр. Роб. Вісти". Тож обовязком кождого робітника піддержувати свою часопись, щоби вона мала спромогу дальше освітлювати шлях для всіх працюючих.

В. Перуняк.

Лашін Лакс, Кве.

Посилаю $5.00 на пресовий фонд і $4.00 на передплату "У.Р.В.", бо повинністю кождого робітника є не лише читати, але й спомагати фінансово свою робітничу пресу.

Н. Мошук.

МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД ДЛЯ "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТИЙ" В ВІННІПЕҐУ.

Українські робітничі орґанізації в Вінніпеґу уряджують в місяцю листопаді цілий ряд підприємств в користь "Українських Робітничих Вістий":

В СУБОТУ, ДНЯ 11. ЛИСТОПАДА, о год. 8. вечером відбудеть ся в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан КОШИКОВИЙ БАЛЬ. Вступ для мущин 50 центів, для женщин 25 ц. Вступ вільний для тих, що принесуть кошик з собою. — Перворядна музика під проводом тов. Н. Гуцуляка.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12. ЛИСТОПАДА, о год. 8.30 вечером відбудеть ся в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу МУЗИКАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ під проводом тов. Н. Гуцуляка. Вступ за добровільними датками.

В СУБОТУ, ДНЯ 18. ЛИСТОПАДА відограеть ся в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу представлене п. н. "ЗА СИНИМ МОРЕМ". Є се драма на 4 дії славного писателя Гордіна. — Аматори докладають всіх своїх сил, щоби відограти сю драму як найліпше. — Ціни місць: 55, 40 і 27 центів вже разом з податком (вор-текс). Початок о год. 8.30 вечером. Купуйте тикети завчасу.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19. ЛИСТОПАДА, о год. 2. пополудни уряджуеть ся в Укр. Робітничім Домі в Іст Килдонан СПІЛЬНУ ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ. Вступ лише для членів робітничих орґанізацій, які викажуть ся членським картками.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19. ЛИСТОПАДА, о год. 8. вечером уряджуеть ся в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу спільними силами КОНЦЕРТ. — Вступ за добровільними датками.

В СУБОТУ, ДНЯ 25. ЛИСТОПАДА відограеть ся в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу нова комедія в 3-ох діях п. н. "ЯК СВІТ ПІШОВ ДОГОРИ НОГАМИ". Початок о год. 8.30 вечером. Ціни місць: 55, 40 і 27 центів разом з податком.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26. ЛИСТОПАДА відбудеть ся в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу КОНЦЕРТ-МІТІНҐ. Початок о год. 8.30 вечером. Вступ за добровільними датками.

В СЕРЕДУ, ДНЯ 29. ЛИСТОПАДА, о год. 8. вечером відбудеть ся в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу РОЗІГРАВКА ВАРТІСНИХ РІЧИЙ. Тикети вже продають ся по 25 центів один.

Товариші і товаришки! Листопадовий Комітет несеня помочі "Укр. Роб. Вістям" докладає всіх сил, щоби в місяцю листопаді здобути для "Укр. Роб. Вістий" і "Голосу Праці" як найбільше передплатників. Але без Вашої, товариші і товаришки, помочі, Комітет богато не в силі зробити. Ви мусите прийти йому на поміч. Се ваш пролетарський обовязок.

Листопадовий Комітет видав лісти для збираня передплати і пресового фонду на нашу пресу. Обовязком кождого робітника і робітниці взяти для себе одну лісту і постарати ся по змозі своїх сил зібрати між своїми знакомими бодай кілька передплат чи то на ґазету чи на журнал.

Покажім, товариші і товаришки, що ми вміємо цінити нашу ґазету "У.Р.В." і журнал "Голос Праці"! Покажім ділами а не словами, що ми стоїмо твердо при своїй робітничій пресі! Візьмім ся в сім місяцю щиро до праці! Нашим кличем в місяцю листопаді в місті Вінніпеґу є: ДВІ ТИСЯЧІ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДЛЯ "УКР. РОБ. ВІСТИЙ" І "ГОЛОСУ ПРАЦІ"! ДВІ ТИСЯЧІ ДОЛЯРІВ НА ФОНД НАШОЇ ПРЕСИ! То-ж не тратьмо ані одної хвилини часу, не використавши її для нашої ґазети. Всї до діла!